

De relatie tussen koran en hadies - 4

Vrijdag choetba door Dr Zahid Aziz, voor Lahore Ahmadiyya UK, 15 juli 2022

“Zeg: Als jullie Allah liefhebben, volg mij: Allah zal van jullie liefhebben, en jullie bescherming schenken tegen jullie zonden. En Allah is Vergevensgezind, Barmhartig.” – 3:31

“Zeker begunstigde Allah de gelovigen toen Hij in hun midden een Boodschapper deed ontstaan uit hun midden, die Zijn boodschappen aan hen voordroeg en hen zuiverde, en die hun het Boek en de Wijsheid onderwees, terwijl zij daarvoor zeker in duidelijke dwaling verkeerden.” – 3:164

“Waarlijk hebben jullie in de Boodschapper van Allah een uitstekend voorbeeld voor degene die hoopt op Allah en de Laatste dag, en die Allah vaak in gedachten houdt.” – 33:21

Ik keer terug naar het onderwerp van mijn drie choetbah's die ik voor de choetbah van vorige week heb gehouden, namelijk de relatie tussen de koran en de *ḥadīth*. Ik heb toen verzen geciteerd die van moslims verlangen dat zij Allah en de Boodschapper van Allah (v.z.m.h.) gehoorzamen. De drie verzen die ik zojuist heb voorgedragen geven ons enkele redenen waarom de profeet Mohammed (v.z.m.h.) zelf gehoorzaamd moet worden. Het eerste zegt dat wanneer je Allah liefhebt, en je, uiteraard, ook wilt dat Allah jou liefheeft, dan is het voor jou noodzakelijk dat je de profeet Mohammed volgt. De Profeet was degene van alle mensen die Allah het meest liefhad. Dus een ieder die Allah liefheeft zou de Profeet van Allah moeten volgen. Het tweede vers zegt dat het een van de taken van de Profeet was om de gelovigen te zuiveren. Het derde vers beschrijft hem als een uitstekend voorbeeld, degene die het best mogelijke voorbeeld gaf, voor diegenen die hun hoop in Allah stellen en hopen dat ze zullen welslagen op de dag des oordeels.

Deze drie verzen laten zien dat de gehoorzaamheid van een moslim aan de profeet Mohammed zich niet beperkt tot het volgen van hem in zaken zoals bijvoorbeeld de tijden van het gebed, het aantal *rak'ah's* van de gebeden, hoe hij zijn vasten begon en eindigde, welke dagen hij vastte buiten de maand Ramadan etc. Moslims moeten hem volgen in zijn karakter, zijn goede eigenschappen, zijn omgang met anderen, zijn zuiverheid en zijn liefde voor Allah.

In mijn vorige choetbah over dit onderwerp, twee weken geleden, zei ik dat nadat er enkele eeuwen na het ontstaan van de islam verstreken waren, moslims de boeken van *fiqh*, ook bekend als boeken van islamitische jurisprudentie of wet, begonnen te volgen. Zij zagen die boeken als de bron van de leer van de islam. Deze boeken behandelden alleen de leerstellingen van de islam die betrekking hadden op uiterlijke en materiële onderwerpen. Je kon vanuit deze

boeken leren hoe je de uiterlijke handelingen van het gebed, het vasten, liefdadigheid en de bedevaart moest verrichten. Verder leerden deze boeken de regels van de islam met betrekking tot huwelijk, echtscheiding, financiële zaken, handel, begrafenissen, erfenis, oorlog, enzovoort. Dit werd de islamitische *shari'ah* genoemd.

Maar veel moslims waren op zoek naar spirituele tevredenheid, contact met Allah en innerlijke zuivering. Dat is per slot van rekening de kern van de religie en wat de menselijke natuur zoekt in een religie. Voor de spirituele begeleiding van de moslims verschenen er dus in de loop der eeuwen vele heiligen in verschillende landen. Velen van hen zijn welbekende namen, zoals Djalal-oed-Din Roemi, Moe'in-oed-Din Chishti, Shaikh Ahmad van Sirhind, bekend als Moedjaddid Alf Sani, en Ali Hoedjwiri, bekend als Data Ganj Bakhsh van Lahore. Zij richtten zich op het begeleiden van de mensen tot de geest van de islam. Hun werkterrein staat bekend als *tarīqah*. Net zoals er vier grote scholen van *fiqh* zijn in de islamitische wet, zo bestaan er verschillende *tarīqah*'s of soefi bewegingen of ordes. Deze ordes bestaan uit gidsen met hun discipelen of leerlingen. Een gids staat bekend als een *moershid* of *pir* en een discipel wordt een *moerid* genoemd. In deze bewegingen werden verschillende methoden onderwezen om dichter tot Allah te komen, in het bijzonder door het verrichten van *zīkr*, d.w.z. het continu reciteren van bepaalde woorden die je aan Allah doen denken.

De stichters van deze spirituele ordes verrichtten zeer goed werk door niet-moslims binnen de islam te brengen en moslims te leiden om goede werken te doen ten dienste van hun medemens en de armen. Maar helaas, met het verstrijken van de tijd raakten bepaalde verkeerde opvattingen en wijzen van aanbidding ingeburgerd in deze ordes. Deze opvattingen en praktijken vinden geen basis in de koran of in het leven van de profeet Mohammed. Een van die praktijken was het vereren van de graftombes van heiligen (*auliyā*) en hen vragen om zegeningen. Het kan zijn dat sommige van die praktijken nuttig waren voor bepaalde mensen in bepaalde omgevingen om hen te helpen betere moslims te worden. Op die grond zouden zulke praktijken tijdelijk gerechtvaardigd geweest kunnen zijn. Een van hun opvattingen was dat je je spirituele leider, *pir* of *moershid*, absoluut en zonder vragen gehoorzaamt, omdat hij degene is die je leidt naar de Profeet en naar Allah. Dat werkte misschien voor sommige mensen toen hun leider een grote heilige of een *moedjaddid* was. Maar zoals we allemaal weten, worden de gewone volgelingen heel vaak uitgebuit door gewetenloze *pirs* en worden ze tot blinde mentale slaven van hun meester gemaakt.

Hoe het ook zij, in het praktische leven van de moslim, of het nu religieus of werelds was, had de *fiqh* de overhand gekregen. Maar toen, honderd jaar voor de tijd van de stichter van de Ahmadiyya Beweging, begonnen sommige moslimgeleerden zich af te vragen hoe zij de wetten en regels van de *fiqh* konden volgen als die soms in strijd waren met de koran en de *ḥadīth*. Of, hoe is het mogelijk dat heiligen (*auliyā*) werden vereerd op een manier die tegen de koran en

de hadith inging? Zo ontstonden de groeperingen die bekend staan als Wahhabi's of Ahl-i Hadith. Tegenwoordig worden ze ook salafisten genoemd. Zij plaatsen de koran en hadith boven de conclusies van de imams van de *fiqh*. Zij beschouwen de *ḥadīth* echter als een correcte uiteenzetting van de koran en zij interpreteren de koran in het licht van de *ḥadīth*. Wanneer zij, bijvoorbeeld, een overlevering in de *ḥadīth* van Boechari lezen, waarin staat dat de profeet Mohammed (vrede zij met hem) zei: "Wie van godsdienst verandert, doodt hem," (*ḥadīth* nummer 3017 en 6922), concluderen zij onmiddellijk dat elke moslim die de islam verlaat in een islamitische staat ter dood veroordeeld moet worden. Ze negeren het feit de koran duidelijk leert dat iedereen vrij is om de religie aan te nemen die hij of zij wenst. En verder negeren ze het feit dat wanneer de koran spreek van mensen die de islam verlaten nadat ze moslim zijn geworden, dat de koran dan geen enkele opdracht geeft, direct noch indirect, dat ze gestraft moeten worden, laat staan ter dood veroordeeld. Zij nemen deze *ḥadīth* aan voor wat de koran werkelijk bedoelt te zeggen.

En als ze, bijvoorbeeld, de *ḥadīth*-overlevering lezen, vlak in het begin van Boechari, dat de Profeet (vrede zij met hem) zei: "Mij is bevolen dat ik tegen de mensen moet strijden totdat zij getuigen dat er geen god bestaat dan Allah en dat Mohammed de Boodschapper van Allah is en het gebed onderhouden en de *zakaat* betalen," (hadith 25), dan trekken zij de overhaaste conclusie dat een moslimstaat oorlog moet voeren tegen andere mensen op de wereld totdat zij de islam accepteren. Ook hier negeren ze dat de koran alleen toestaat dat moslims mogen strijden tegen degenen die de moslims als eerste aanvallen. Deze groepen en bewegingen hadden dus in eerste instantie gelijk hadden toen ze de koran en de *ḥadīth* boven door mensen opgestelde oordelen en wetten in de boeken van *fiqh* plaatsten. Maar met betrekking tot de respectievelijke posities van de koran en de *ḥadīth* meenden ze, dat de *ḥadīth* een meer volledige uitleg gaf van wat de koran eigenlijk bedoelt te zeggen. Ze namen dus als feit en als letterlijk waar aan wat er in de *ḥadīth* staat en interpreteerden de koran op een wijze om deze in overeenstemming te brengen met de *ḥadīth*.

Deze groepen hechten ook geen waarde aan de spirituele kant van de islam. Ze hekelen en vallen de heiligen aan die door de islamitische geschiedenis heen verschenen door te zeggen dat ze afwijken van de islam. Zij beschouwen hen als bedriegers die de gewone massa voor de gek hielden. Ze geloven niet dat heiligen in de islam na de profeet Mohammed nog steeds een soort openbaring van Allah kunnen ontvangen. Ze zijn van mening dat een paar eeuwen geleden een geleerde de *ḥadīth* die spreekt over de komst van *moedjaddids* populair maakte onder de mensen om te bewijzen dat hij een *moedjaddid* was.

Ik heb in grote lijnen vier belangrijke zienswijzen onder soennitische moslims genoemd die door de eeuwen heen zijn ontstaan. De eerste twee zijn:

- (1) Volgelingen van de boeken van de *fiqh* of de van de grote imams van de islamitische wet, en,
- (2) de soefi spirituele ordes die hun oorsprong vinden in de grote heiligen van de islam en hun heiligdommen. Deze twee zijn in meerderheid onder de moslims te vinden, vooral op het Indiase subcontinent.
- (3) Ten derde, degenen die bekend staan als Ahl-i Hadith, Wahhabi en Salafi. Deze wijzen de beide eerdergenoemde groepen af en zeggen dat zij de koran en *hadīth* boven de regels van *fiqh* en boven eerbied voor heiligen plaatsen. Maar zij beschouwen de *hadīth* als de definitieve uitleg van de koran en zelfs als gezag te hebben boven de koran.
- (4) Ten vierde, degenen die zeggen dat ze alleen de koran als de enige autoriteit in de islam aannemen en alles daarbuiten verwerpen, inclusief de autoriteit van de profeet Mohammed om zijn eigen boodschap te interpreteren en uit te leggen. Deze vormen een kleine minderheid en hebben verschillende namen gehad zoals Ahl-i Qur'an. Natuurlijk vormen deze vier groepen geen scherp omliggende categorieën, zodat iemand slechts tot één van de vier kan behoren en niets met de anderen deelt. Er bestaan groepen die hun standpunten uit meer dan één van deze categorieën halen.

De stichter van de Ahmadiyya Beweging, Mirza Ghulam Ahmad, stond op als de *moedjaddid* om een oordeel uit te spreken over al deze standpunten, en uit te leggen in hoeverre elke groep juist is en in hoeverre ze onjuist zijn.

Moge Allah daarom succes schenken aan zijn werk en het werk van de geleerden die hem volgden om zijn missie voort te zetten.

Ameen.

Gepubliceerd door: *IslamLab*

In Nederlands vertaald door: Reza Ghaforkhan